

Brussell, 4 ta' Ottubru 2024
(OR. en)

14191/24

ACP 104
PTOM 16
GROENLAND 2
FIN 866
RELEX 1222

NOTA TA' TRAŻMISSJONI

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	4 ta' Ottubru 2024
lil:	Is-Sa Thérèse BLANCHET, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	COM(2024) 437 final
Suġġett:	RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-KUNSILL dwar l-implimentazzjoni tal-assistenza finanzjarja mogħtija lill-Pajjiżi u t-Territorji Ekstra-Ewropej taħt id-Deċiżjoni dwar l-Assoċjazzjoni Ekstra-Ewropea, inkluża Greenland u skont il-11-il Fond Ewropew għall-Iżvilupp fl-2023

Id-delegazzjonijiet isibu meħmuż id-dokument COM(2024) 437 final.

Mehmuż: COM(2024) 437 final

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 4.10.2024
COM(2024) 437 final

RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-KUNSILL

**dwar l-implimentazzjoni tal-assistenza finanzjarja moghtija lill-
Pajjiżi u t-Territorji Ekstra-Ewropej taht
id-Deciżjoni dwar l-Assoċjazzjoni Ekstra-Ewropea, inkluża Greenland u
skont il-11-il Fond Ewropew għall-Iżvilupp fl-2023**

**Rapport dwar l-implimentazzjoni tal-assistenza finanzjarja moghtija lill-
Pajjiżi u t-Territorji Ekstra-Ewropej taht
id-Deciżjoni dwar l-Assoċjazzjoni Ekstra-Ewropea, inkluża Greenland u
skont il-11-il Fond Ewropew għall-Iżvilupp fl-2023**

Introduzzjoni

Is-sena 2023 timmarka t-tielet sena ta' implimentazzjoni tal-perjodu ta' 7 snin fir-relazzjonijiet bejn l-Unjoni Ewropea (UE) u t-13-il Pajjiż u Territorju Ekstra-Ewropej (PTEE), wara d-Deciżjoni tal-2021 dwar l-Assoċjazzjoni Ekstra-Ewropea, inkluża Greenland (Decision on the Overseas Association, including Greenland, DOAG)¹.

Is-shubija bejn il-PTEE u l-UE hija bbażata fuq il-Parti IV tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE) u d-DOAG adottat skont l-Artikolu 203 tat-TFUE. Skont l-Artikolu 1 tad-DOAG, l-għan tad-Deciżjoni huwa li tappoġġa l-iżvilupp sostenibbli tal-PTEE u li tippromwovi l-valuri tal-Unjoni fil-bqija tad-dinja.

Id-DOAG "tghaqqad" żewġ strumenti preċedenti — dik li qabel kienet id-Deciżjoni dwar l-Assoċjazzjoni Ekstra-Ewropea² (OAD) appoġġata mill-Fond Ewropew għall-Iżvilupp, u d-Deciżjoni addizzjonali dwar Greenland³ iffinanzjata mill-baġit tal-UE — fi strument uniku bl-istess sors ta' finanzjament (il-baġit tal-UE) li issa japplika għall-PTEE kollha.

Id-Deciżjoni l-għdida tipprovdi l-bażi għall-ipprogrammar tal-kooperazzjoni bejn l-2021 u l-2027 mal-PTEE, li hija infurmata minn djalogu politiku u ta' politika fil-fond. EUR 500 miljun huma allokat li DOAG għal dan il-perjodu.

Filwaqt li tindirizza l-htigijiet u l-isfidi speċifiċi tal-PTEE, il-kooperazzjoni fil-perjodu 2021–2027 tenfasizza fuq azzjonijiet ta' interess reċiproku għall-PTEE u l-UE. Abbazi tal-Programmi Indikattivi Pluriennali (MIPs), l-oqsma ta' prijorità għall-kooperazzjoni skont id-DOAG huma b'mod partikolari t-tranżizzjoni ekoloġika, id-digitalizzazzjoni, l-impjiegi u t-tkabbir, u l-iżvilupp tal-bniedem. Sa tmiem l-2023, is-16-il MIP kollha — 12-il MIP territorjali flimkien mal-MIP reġjonali għat-Territorji Franċiżi tan-Nofsinhar u tal-Antartika (TAAF)⁴, żewġ MIPs reġjonali għar-reġjuni tal-Karibew u tal-Paċifiku u MIP Intrareġjonali wiehed — ġew adottati, li minnhom tnejn fl-2023 (Wallis u Futuna u MIP Intrareġjonali).⁵

Matul l-2023, għadd ta' azzjonijiet iffinanzjati mill-11-il Fond Ewropew għall-Iżvilupp skont id-Deciżjoni tal-PTEE⁶ preċedenti komplew jiġu implimentati.

**Konsegwentament, dan ir-rapport ikopri l-attivitajiet u l-appoġġ ipprovduti skont iż-
żewġ Deciżjonijiet fl-2023:**

- **Il-Parti I** ta' dan ir-rapport tenfasizza l-progress miksub skont dik li kienet id-Deciżjoni dwar l-Assoċjazzjoni Ekstra-Ewropea (OAD) u l-11-il FEŻ fl-2023.

¹ Id-Deciżjoni tal-Kunsill 2021/1764 tal-5 ta' Ottubru 2021 dwar l-Assoċjazzjoni tal-Pajjiżi u t-Territorji ekstra-Ewropej mal-Unjoni Ewropea inkluż ir-relazzjonijiet bejn l-Unjoni Ewropea minn naħa, u Greenland u r-Renju tad-Danimarka min-naħa l-oħra (Deciżjoni dwar l-Assoċjazzjoni Ekstra-Ewropea, inkluża Greenland).

² Id-Deciżjoni tal-Kunsill 2013/755/UE dwar l-Assoċjazzjoni tal-Pajjiżi u t-Territorji Ekstra-Ewropej mal-Unjoni Ewropea.

³ Id-Deciżjoni tal-Kunsill 2014/137/UE dwar ir-relazzjonijiet bejn l-Unjoni Ewropea minn naħa waħda, u Greenland u r-Renju tad-Danimarka min-naħa l-oħra.

⁴ Terres australes et antarctiques françaises/it-Territorji Franċiżi tan-Nofsinhar u tal-Antartika.

⁵ Għal aktar informazzjoni dwar il-PTEE u l-MIPs adottati, jekk jogħġbok ikkonsulta: [Overseas Countries and Territories - Il-Kummissjoni Ewropea \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/europeaid/overseas-countries-and-territories/).

⁶ Ara n-nota f'qiegħ il-paġna 3.

- **Il-Parti II** fiha avvanzi fl-implimentazzjoni tad-Deciżjoni dwar l-Assoċjazzjoni Ekstra-Ewropea, inkluża Greenland (DOAG), f'konformità mal-Artikolu 86.
- **Il-Parti III** tenfasizza l-progress miksub fid-djalogu bejn l-Unjoni Ewropea u l-PTEE fl-2023.
- **Il-Parti IV** tipprovdi harsa generali lejn il-passi li jmiss għall-2024 u lil hinn.
- **L-Anness** jinkludi dettalji tal-assistenza finanzjarja provduta lill-PTEE fl-2023.

I. KOOPERAZZJONI SKONT IL-11-il FEŻ għall-PTEE fl-2023

Riżorsi Finanzjarji skont il-11-il FEŻ għall-PTEE (id-Deciżjoni dwar l-OAD preċedenti)

Ir-riżorsi tal-11-il FEŻ disponibbli għall-PTEE fil-perjodu 2014–2020 gew allokati kif ġej, f'konformità mal-Anness 2 tad-Deciżjoni dwar l-Assoċjazzjoni Ekstra-Ewropea preċedenti:

- EUR 229,5 miljun għall-kooperazzjoni territorjali (bilaterali);
- EUR 100 miljun għall-kooperazzjoni reġjonali u tal-“PTEE kollha”;
- EUR 21,5 miljun biex tiġi ffinanzjata l-assistenza umanitarja u ta' emerġenza;
- EUR 5 miljun biex jiġu ffinanzjati s-sussidji fuq l-imghax u l-assistenza teknika marbuta mal-Facilità ta' Investiment tal-PTEE;
- EUR 8,5 miljun għal studji u assistenza teknika.

Skont il-11-il FEŻ, 16-il PTEE kienu eligibbli għal allokazżjoni territorjali. Flimkien ma' tliet programmi reġjonali, programm tematiku wiehed “il-PTEE kollha” (Green Overseas, li għadu għaddej) irawwem il-kooperazzjoni fost il-PTEE.

L-eks PTEE tar-Renju Unit baqgħu eligibbli għall-fondi tal-FEŻ u bbenefikaw minnhom sal-gheluq tal-programmi kollha li kienu għaddejjin.

Is-sitwazzjoni fl-2023

a) Kooperazzjoni territorjali

Il-programmi territorjali ta' Aruba u Bonaire komplew bl-implimentazzjoni tal-allokazżjonijiet tagħhom fl-2023, filwaqt li l-kooperazzjoni ma' Sint Maarten u Curaçao kienet għadha fi stadju bikri hafna.

• Ir-reġjun tal-Karibew

Aruba kompliet l-implimentazzjoni tal-programm tagħha dwar l-edukazzjoni għolja (EUR 12,29 miljun żborżati sa tmiem l-2023) bit-tnedija tal-kurrikulu tax-Xjenza, it-Teknoloġija, l-Inġinerija u l-Matematika (STEM) tal-Università u t-tlestija tal-hidma infrastrutturali għall-istabbiliment fiżiku tal-fakultà u l-laboratorji l-godda, li se jiġu inawgurati fl-2024.

F'**Bonaire**, il-programm ta' appoġġ baġitarju għaž-żgħažagh ġie avvanzat (EUR 2,21 miljun żborżati sal-2023) u huwa mistenni li jintemm fl-2024.

Sint Maarten kompla jahdem fl-2023 fuq fajls ta' offerti għall-implimentazzjoni ta' azzjoni fis-settur tal-ilma u s-sanità, imwettqa bl-appoġġ ta' assistenza teknika, biex tiġi żviluppata kooperazzjoni transfruntiera mal-ġar tiegħu Saint Martin (Reġjun Ultraperiferiku tal-UE). Sint Maarten ibbenefika wkoll mit-tishih tar-reżiljenza u r-rispons għal diżastri taht il-pakkett ta'

emergenza tal-11-il FEŻ (EUR 4,87 miljun imħallsa sal-2023), għall-kostruzzjoni ta' refugju ta' emergenza wiehed.

F'**Curaçao**, il-programm għat-tishih tar-reżiljenza tal-gżira ra wkoll aktar hidma preparatorja fuq il-fajl tal-offerti wara l-konkluzzjoni tal-Ftehim ta' Finanzjament lejn l-aħħar tal-2021. Il-kuntratt huwa mistenni li jiġi ffirmat fl-2024.

b) Kooperazzjoni reġjonali

• Il-Paċifiku

Fil-Paċifiku, il-programm ta' kooperazzjoni reġjonali PROTEGE (Proġett Reġjonali tat-Territorji tal-Paċifiku għall-Ġestjoni Sostenibbli tal-Ekosistema, EUR 36 miljun) jenfasizza fuq il-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima u d-degradazzjoni tal-ekosistema. Taht PROTEGE, ir-riżultati speċifiċi ta' dan il-programm għandhom skopijiet prattiċi hafna, inkluż il-kondiviżjoni tal-aħjar prattiki agrikoli u tas-sajd fost il-PTEE tal-Paċifiku. Il-Ftehim ta' Finanzjament gie estiż sa Ottubru 2024 biex jippermetti aktar żmien għall-implimentazzjoni tal-attivitajiet.

• Il-Karibew

Fil-Karibew, il-Programm RESEMBID (Reżiljenza, Energija Sostenibbli u Bijodiversità tal-Baħar, EUR 42,67 miljun li minnhom EUR 2,67 miljun mill-pakkett B bħala appoġġ għall-COVID-19) jenfasizza t-tishih tar-reżiljenza, l-enerġija sostenibbli u l-bijodiversità tal-baħar. Filwaqt li l-azzjonijiet territorjali lokalment jappoġġaw politiki pubbliċi sostenibbli fl-oqsma ta' prijorità fil-livell ta' kull territorju, l-azzjonijiet reġjonali jamplifikaw l-impatt ġenerali tal-intervent billi jiġbru flimkien l-esperjenza u l-għarfien prattiku kif ukoll il-kondiviżjoni tal-għarfien u t-tagħlim bejn il-pari fost it-territorji kollha. Fl-2023, l-implimentazzjoni kompliet b'pass aċċellerat, permezz ta' 47 proġett ta' għotjiet li jkopru t-territorji benefiċjarji kollha (bħalissa qed jiġu implimentati 40 proġett u seba' proġetti ntemmu). Il-programm kiseb ukoll riżultati sinifikanti fil-qasam tar-reżiljenza u t-tnejn għar-riskju ta' diżastri, b'mod partikolari b'rapporti dijanjostiċi dwar it-tnejn għall-emergenzi u r-rispons għal diżastri fil-PTEE kollha u bis-shubija msahha mal-Facilità tal-Assigurazzjoni għar-Riskju ta' Katastrofi tal-Karibew (Caribbean Catastrophe Risk Insurance Facility, CCRIF). L-attivitajiet kollha dwar it-tnejn għar-riskju ta' diżastri spiċċaw. S'issa ġew żborżati EUR 23,33 miljun.

• L-Oċean Indjan

Minkejja restrizzjonijiet logistiċi sinifikanti u bidu diffiċli minhabba l-kuntest tal-COVID, il-proġett RECI (Restawr tal-Ekosistemi tal-Gżejjer fl-Oċean Indjan, EUR 4 miljun) skont il-11-il FEŻ kompli b'veloċità kostanti matul l-2023. Parti sinifikanti tal-fondi ġew impenjati fl-2023, bħala parti mit-tnejn u l-implimentazzjoni tal-operazzjoni ta' qerda ta' Amsterdam (l-estermazzjoni tal-fieren). Ta' min jinnota għadd ta' attivitajiet ta' komunikazzjoni: pjanijiet ta' komunikazzjoni għall-operazzjonijiet ta' Tromelin u Amsterdam u l-pubblikazzjoni ta' artikli, il-produttjoni ta' ktejjeb RECI, timbru RECI u diversi outputs tal-vidjo. F'Lulju 2022 kienet diġà giet iffirmata emenda għall-Ftehim ta' Finanzjament biex il-perjodu ta' implimentazzjoni jiġi estiż b'20 xahar (sa Jannar 2025) sabiex ikunu jistgħu jitlestew l-attivitajiet ippjanati kollha.

• Il-programm tematiku tal-PTEE kollha Green Overseas — GO

Dan il-programm b'baġit ta' EUR 17,8 miljun, iffinanzjat mill-11-il FEŻ, jinkludi kemm il-PTEE tal-UE kif ukoll dawk li qabel kienu t-Territorji Brittaniċi Ekstra-Ewropej. Huwa jenfasizza fuq l-avvanz tal-enerġija sostenibbli u r-reżiljenza msahha għat-tibdil fil-klima. Fl-

2023, tnediet il-Faċilità GO mmexxija mid-domanda. B'rizultat ta' dan, intgħażlu total ta' 33 proġett individwali għal diversi studji jew assistenza teknika dwar azzjonijiet relatati direttament mat-tibdil fil-klima. Ġew żviluppati sit web u pjattaforma web. Il-proġett organizza wkoll avveniment sekondarju fil-COP 28 f'Dubai dwar ir-Rwol tal-Indiċi tal-Vulnerabbiltà Multidimensjonali (Multidimensional Vulnerability Index, MVI) fl-Ingranaġġ tal-Finanzjament għat-Tishih tar-Reżiljenza. Din l-attività wasslet ukoll għall-htieġa ta' Forum dwar il-Finanzjament għall-Klima għall-PTEE, li se jsir f'Ottubru 2024 fi Brussell.

c) Ghajnuna teknika u appoġġ istituzzjonali

Iffinanzjat taht il-Faċilità ta' Kooperazzjoni Teknika tal-11-il FEŻ, għal ammont ta' EUR 560,000, in-Network taż-Żgħażaġh tal-Pajjiżi u t-Territorji Ekstra-Ewropej (OCT-YN) tnieda fl-2022. Il-perjodu ta' implimentazzjoni huwa ta' tliet snin.

L-ewwel grupp ta' 25 żagħżuġh u żagħżuġha (ta' 20–28 sena) minn 10 PTEE differenti ntgħażlu biex jibdew perkors ta' tagħlim ta' sena, bil-hsieb li jitgħallmu aktar dwar is-sħubija bejn l-UE u l-PTEE u l-funzjonament tal-Istituzzjonijiet Ewropej, filwaqt li jagħmlu networking ma' żgħażaġh tal-istess fehma minn PTEE oħra.

Fl-2023, l-ewwel koorti temm b'suċċess il-mandat tiegħu u ntgħażel koorti ġdid ta' 25 żagħżuġh u żagħżuġha b'membri mit-**13-il PTEE kollha assoċjati mal-UE**. Fil-qafas tal-mandat tagħhom ta' sena, il-membri tan-Network taż-Żgħażaġh tal-PTEE kellhom l-opportunità li jagħmlu Żjara ta' Studju ta' ġimġha fi Brussell f'Ottubru 2023, jattendu diversi webinars u laqgħat online, jipparteċipaw f'avvenimenti relatati mal-PTEE u/jew maż-żgħażaġh dwar suġġetti ta' interess, u jaħdmu b'mod kongunt fuq kontribut għall-Forum PTEE-UE (li sar fi Brussell fi Frar 2024).

d) Il-Bank Ewropew tal-Investment (BEI)

Il-Faċilità ta' Investment tal-PTEE (dotazzjoni ta' EUR 48,5 miljun) — ġestita mill-BEI skont id-Deciżjoni tal-OAD preċedenti tal-2013 — ipprovdiet finanzjament għal sussidji tar-rati tal-imġax u assistenza teknika (EUR 5 miljun). Il-BEI kkomplementa l-finanzjament tal-Faċilità bir-riżorsi proprji tiegħu (sa EUR 100 miljun). Il-Faċilità ma baqgetx teżisti taht id-DOAG il-ġdida u l-operazzjonijiet ġew konkluzi fl-2020 u fl-2021.

Skont il-ftehim ta' trasferiment bejn il-Kummissjoni, ir-Renju Unit u l-BEI ffirmat fi Frar 2023, ir-rimborzi netti li jirrizultaw mill-Faċilità ta' Investment tal-PTEE se jiżdiedu bħala zidiet annwali mal-fond mhux allokat skont id-DOAG. Sal-2027 huma mistennija rimborzi ta' madwar EUR 35 miljun, li minnhom EUR 13,6 miljuni ġew riċevuti sa tmiem l-2023.

Il-PTEE issa huma eliġibbli li jipproponu proġetti għall-istrument InvestEU l-ġdid, fuq bażi kompetittiva, peress li ma għadx hemm allokazżjoni dedikata għall-PTEE. L-appoġġ jingħata meta jkun possibbli. Pereżempju, bl-ġajnuna tal-Kummissjoni, twettqet missjoni tal-BEI fil-Polineżja Franciża u fi New Caledonia fl-2023 biex tippromwovi l-parteċipazzjoni tal-PTEE tal-Paċifiku.

II. KOOPERAZZJONI SKONT ID-DECIŻJONI L-ĠDIDA TAL-PTEE FL-2023

Riżorsi Finanzjarji skont id-DOAG

Il-EUR 500 miljun disponibbli għall-PTEE għall-perjodu 2021-2027 huma maqsuma fl-allokazzjonijiet li ġejjin, abbażi tal-Anness 1 tad-Deċiżjoni:

- EUR 164 miljun għall-allokazzjonijiet territorjali (bilaterali) għall-PTEE għajr Greenland;
- EUR 225 miljun għall-allokazzjoni territorjali (bilaterali) lil Greenland;
- EUR 76 miljun għall-kooperazzjoni reġjonali, li minnhom EUR 15-il miljun għall-kooperazzjoni intrareġjonali tal-PTEE mal-ġirien tagħhom li ma humiex PTEE;
- EUR 22 miljun għal miżuri ta' studji u assistenza teknika;
- EUR 13-il miljun għal fond mhux allokati għal ċirkostanzi mhux previsti, sfidi emergenti u inizjattivi u prijoritajiet internazzjonali godda.

Ir-rimborzi mill-Faċilità ta' Investiment tal-PTEE li issa twaqqfet, ġestita mill-BEI, se jiġdiedu, hekk kif jaslu, mal-fond mhux allokati.

Tnax-il PTEE (minn tlettax) huma eliġibbli għal allokazzjoni bilaterali skont id-DOAG, definita skont il-kriterji stabbiliti fid-Deċiżjoni. It-Territorji Franċiżi tan-Nofsinhar u tal-Antartika (TAAF), li huma l-uniku PTEE mhux abitat, huma meqjusa bħala reġjun għall-fini ta' eliġibbiltà għall-finanzjament, skont l-Artikolu 84(1) tad-DOAG, u b'hekk jibbenefikaw minn programm reġjonali ddedikat minflok minn allokazzjoni bilaterali.

Tliet programmi reġjonali għall-Oċeani tal-Karibew, tal-Paċifiku u Indjan, rispettivament, ifittxu li jrawmu l-kooperazzjoni fost il-PTEE tal-istess reġjun li għandhom sfidi u prijoritajiet simili. L-azzjonijiet iffinanzjati taht l-allokazzjonijiet reġjonali jappoġġaw l-elaborazzjoni u l-implimentazzjoni ta' programmi u proġetti reġjonali komprensivi li jindirizzaw dawn l-isfidi. Novità kbira tad-DOAG hija **l-pakkett intrareġjonali**, li jwarrab fondi biex jinkoraġġixxi l-kooperazzjoni bejn il-PTEE u l-istati ġirien tagħhom Afrikani, tal-Karibew u tal-Paċifiku (AKP) u/jew pajjiżi terzi oħra, kif ukoll ir-Regjuni Ultraperiferiċi tal-UE.

Is-sitwazzjoni fl-2023

a) Kooperazzjoni territorjali

Fl-2023, intemm l-ipprogrammar tal-allokazzjonijiet territorjali għall-PTEE. Issa **l-Programmi Indikattivi Pluriennali (MIPs) territorjali kollha** huma fis-sehħ bl-aħħar MIP tal-Gzejjer Wallis u Futuna adottat fl-2023, li jrawmu l-iżvilupp soċjoekonomiku b'enfasi fuq it-turiżmu sostenibbli (EUR 20,4 miljun).

L-implimentazzjoni tal-allokazzjonijiet għall-kooperazzjoni 2021–2027 kisbet momentum qawwi fl-2023, bi tliet Pjanijiet ta' Azzjoni Pluriennali (Digitalizzazzjoni permezz tal-Pjan Direzzjonali tal-gvern elettroniku għal Aruba — EUR 14,2-il miljun, Edukazzjoni għal Greenland għas-snin 2024 u 2025 — EUR 71,25 miljun, u Miżuri ta' Appoġġ għall-2023 u l-2024 — EUR 3,4 miljun), kif ukoll żewġ Pjanijiet ta' Azzjoni Annwali (l-Ilma u s-Sanità għal Bonaire — EUR 4,6 miljun, Tkabbir Ekoloġiku għal Greenland — EUR 22,5 miljun) approvati qabel tmiem l-2023. L-oqsma ta' prijorità ta' dawn l-azzjonijiet huma kompletament konformi mal-prijoritajiet tal-Patt Ekoloġiku, kif ukoll mal-aġendi tal-Era Digitali u l-Impjiegi u t-Tkabbir. Bl-adozzjoni ta' dawn l-azzjonijiet, l-impenji tal-2021–2023 flimkien laħqu 42 % tal-pakkett totali tad-DOAG ta' EUR 500 miljun. Għandu jiġi nnotat li s-sugġetti relatati mal-Patt Ekoloġiku huma riflessi f'14 mis-16-il MIP adottati. Dan ifisser li madwar 47 % tar-riżorsi globali tad-DOAG se jiġu mobilizzati għall-kooperazzjoni tal-Patt

Ekoloġiku (eż. fl-enerġija rinnovabbli, il-bijodiversità, it-tnaqqis tar-riskju ta' diżastri, l-agrikoltura sostenibbli, il-ġestjoni tal-ilma mormi u t-tkabbir ekoloġiku).

Għall-PTEE tal-Karibew, fl-2023 ġew iffirmati tliet Ftehimiet ta' Finanzjament, għal Saba, dwar l-Enerġija Sostenibbli u Rinnovabbli (EUR 4,1 miljun), għal Sint Eustatius dwar l-Enerġija Sostenibbli (EUR 2,9 miljun) u għal Saint Barthélemy dwar il-Ġestjoni tar-Riskju ta' Diżastri (EUR 2,5 miljun). Għal Saba u għal Saint Barthélemy, saru l-ewwel zborzi ta' EUR 2,5 miljun u EUR 0,25 miljun rispettivament fl-2023.

Fir-rigward tal-PTEE tal-Paċifiku, fl-2023 ġew iffirmati żewġ Ftehimiet ta' Finanzjament, għall-Polinezja Françiża, dwar il-Ġestjoni Sostenibbli tal-Ilma (EUR 31,1 miljun) u, għal New Caledonia, dwar it-Tranzizzjoni tal-Enerġija (EUR 30,9 miljun). L-ewwel zborż ta' EUR 6 miljun ġie trasferit fl-2023 lill-Polinezja Françiża.

Saint Pierre u Miquelon qabdet it-triq bl-implimentazzjoni tal-programm ta' appoġġ baġitarju tagħha għat-turiżmu sostenibbli. Is-sena 2023 rat l-adozzjoni ta' miżuri sinifikanti favur l-iżvilupp sostenibbli, bħall-programmazzjoni tal-enerġija pluriennali, il-promozzjoni tat-turiżmu sostenibbli, u l-appoġġ għall-enerġiji rinnovabbli. F'termini ta' diversifikazzjoni ekonomika, ġew implimentati inizjattivi bħad-Data Miftuħa, it-tnedija ta' pjattaforma ta' finanzjament kollettiv, u strateġija ta' attraenza għall-intraprenditorija. Barra minn hekk, saru sforzi biex tiġi promossa l-inklużjoni, permezz ta' programmi ta' appoġġ, taħriġ, u inizjattivi biex tittejjeb l-impjegabbiltà taż-żgħażaġh u l-individwi b'diżabilità. F'aktar dettall, l-appoġġ baġitarju tal-UE ppermetta t-taħriġ ta' 421 żagħżuġh u żagħżuġha (minn 807 fost il-5 974 abitant). L-ewwel zborż ta' EUR 7 miljun sar fl-2023.

Fi **Greenland**, l-appoġġ baġitarju għall-edukazzjoni, adottat fl-2021, intemm, bl-aħħar pagament ta' EUR 27,8 miljun b'kollox, li minnhom EUR 5,3 miljun huma għas-segment varjabbli. Dan il-programm kiseb progress, fost kwistjonijiet oħra, fl-użu ta' soluzzjonijiet tal-IT b'rispons għan-nuqqas ta' għalliema, koordinazzjoni aħjar tas-settur, u t-trawwim ta' hiliet innovattivi.

Il-programm edukattiv il-ġdid għall-2023–2024 jenfasizza fuq it-tiġdid u t-titjib tal-hiliet, kurrikuli mtejjba għall-edukazzjoni vokazzjonali, u l-benesseri tal-istudenti, abbażi tal-Istrateġija l-ġdida ta' Greenland għall-Edukazzjoni. L-implimentazzjoni bdiet fl-ewwel nofs tal-2024.

L-azzjoni fil-qasam prijoritarju l-ġdid Tkabbir Ekoloġiku ġiet adottata fl-2023, b'ammont ta' EUR 22,5 miljun. Dan se jrawwem il-kooperazzjoni dwar l-enerġiji sostenibbli, il-materja prima, l-ambjent u r-riċerka. F'konformità mal-istrateġija tal-Global Gateway tal-UE, huwa mistenni li tinholoq bazi aktar b'saħħitha għall-UE fi Greenland biex tavvanza t-tranzizzjoni ekoloġika, eż., fil-qasam ewlieni tal-Materja Prima Kritika (Critical Raw Materials, CRM) — f'konformità ma' Memorandum ta' Qbil (MtQ) dwar Ktajjen ta' Valur tal-Materja Prima Sostenibbli ffirmat f'Novembru 2023.

Matul l-2023, tkomplew it-thejjijiet għall-ftuħ tal-Uffiċċju tal-Kummissjoni Ewropea f'Nuuk u l-Uffiċċju ġie inawgurat uffiċjalment fil-15 ta' Marzu 2024. Dan l-Uffiċċju ser jiffaċilita l-ġestjoni tal-appoġġ sostanzjali tal-UE lil Greenland (EUR 225 miljun skont id-DOAG) u jikkontribwixxi għall-approfondiment tas-shubija tagħna, inkluż permezz ta' djalogu ta' politika, f'kooperazzjoni mal-Mibghut Speċjali tal-UE għal Kwistjonijiet tal-Artiku. Barra minn hekk, l-Uffiċċju se jipprovdi informazzjoni u jippromwovi l-investiment privat u pubbliku tal-UE fi Greenland f'kooperazzjoni mas-servizzi rilevanti tal-Kummissjoni u shab oħra, inkluż il-Bank Ewropew tal-Investiment, b'kunsiderazzjoni tal-istrumenti finanzjarji applikabbli tal-UE u b'appoġġ għall-implimentazzjoni tal-prijoritajiet tal-Global Gateway.

b) Kooperazzjoni reġjonali

L-MIPs reġjonali kollha issa jinsabu fis-sehh bl-adozzjoni tal-MIP intrareġjonali li kien fadal fl-2023⁷. L-MIP Reġjonali tal-Karibew, li jikkonċentra fuq il-ġestjoni sostenibbli tar-riżorsi naturali, kien diġà ġie adottat fl-2022 u, fl-2023, tnediet missjoni ta' formulazzjoni biex titfassal l-azzjoni. Il-hidma fuq it-tnejn tal-azzjoni ta' implimentazzjoni għall-MIP Reġjonali tat-Territorji Franċiżi tan-Nofsinhar u tal-Antartika (TAAF) kompliet fl-2023, bil-hsieb tal-adozzjoni tagħha fl-2024. Din se tenfasizza fuq il-preservazzjoni tal-bijodiversità u l-funzjonijiet ekoloġiċi tal-ambjenti tal-baħar tat-TAAF u tal-Lbiċ tal-Oċean Indjan. Il-formulazzjoni tal-azzjonijiet tal-MIP Reġjonali tal-Paċifiku kompliet ukoll fl-2023.

Barra minn hekk, sabiex tissahha l-integrazzjoni reġjonali tal-PTEE fir-reġjuni rispettivi tagħhom u biex jiġu indirizzati l-isfidi globali, bhat-tibdil fil-klima, it-telf tal-bijodiversità, u l-insigurtà tal-ikel, kif ukoll biex jiġi segwit żvilupp sostenibbli b'konnettività msahha, id-DOAG twarrab riżorsi dedikati għall-kooperazzjoni intrareġjonali. Pakkett ta' EUR 15-il miljun huwa previst għal dan il-ghan, u l-MIP korrispondenti ġie adottat f'Novembru 2023. L-iskambji mal-PTEE f'kull reġjun dwar l-ipprogrammar ta' dawn ir-riżorsi bdew fl-aħħar trimestru tas-sena.

c) Assistenza teknika u appoġġ istituzzjonali

Is-sena 2023 rat il-mobilizzazzjoni kontinwa tal-assistenza teknika, b'mod partikolari biex tappoġġa lill-awtoritajiet tal-PTEE fil-proċess ta' formulazzjoni ta' azzjonijiet godda għal Bonaire, Aruba, TAAF, Wallis u Futuna, Greenland, u l-programm reġjonali tal-Karibew. L-appoġġ kopra wkoll il-fażi inizjali tal-organizzazzjoni tal-Forum annwali bejn il-PTEE u l-UE fi Brussell fi Frar 2024, li għalih ġie konkluz kuntratt ma' fornitur ta' servizz f'Novembru 2023. Barra minn hekk, intgħazlet aġenzija speċjalizzata biex tippromwovi s-shubija bejn il-PTEE u l-UE permezz ta' kampanja ta' komunikazzjoni. Ammont totali ta' EUR 0,9 miljuni ġie żborzat fl-2023 taht il-Faċilitajiet ta' Kooperazzjoni Teknika (TCF, Technical Cooperation Facilities).

Addizzjonalment, fl-2023, l-UE appoġġat l-Assoċjazzjoni tal-Pajjiżi u t-Territorji Ekstra-Ewropej (OCTA, Overseas Countries and Territories' Association) permezz ta' assistenza teknika fl-organizzazzjoni tad-djalogu istituzzjonali mal-UE u l-Konferenza Ministerjali tal-OCTA li saret fil-margini tal-Forum bejn il-PTEE u l-UE fi Frar 2024 fi Brussell. Kif spjegat hawn taht, dgħufijiet amministrattivi u istituzzjonali serji fi hdan l-OCTA komplew ifixklu djalogu aktar effettiv u fluwenti bejn il-PTEE u l-UE matul is-sena.

L-Assoċjazzjoni tal-Pajjiżi u t-Territorji Ekstra-Ewropej (Overseas Countries and Territories' Association, OCTA)

Il-Kummissjoni ilha żmien twil tappoġġa b'mod qawwi l-Assoċjazzjoni tal-Pajjiżi u t-Territorji Ekstra-Ewropej (OCTA), filwaqt li rrikonoxxiet ir-rwol importanti tagħha fl-implimentazzjoni tas-shubija bejn l-UE u l-PTEE. Mill-2018, bil-bidla mill-appoġġ ta' assistenza teknika preċedenti, il-Kummissjoni bdiet tiffinanzja l-kostijiet operazzjonali tas-Segretarjat tal-OCTA permezz ta' kuntratti ta' għotja, kif mitlub mill-Assoċjazzjoni.

L-OCTA hija bbażata fi Brussell taht il-forma ġuridika ta' entità privata skont il-liġi Belġjana (organizzazzjoni mingħajr skop ta' qligh). Mill-2020, l-Assoċjazzjoni ffaċċjat diffikultajiet amministrattivi interni dejjem akbar li wasslu għall-iffriżar tal-kont bankarju tagħha fl-2022 li formalment ġie żblukkat biss f'Mejju 2023. B'riżultat ta' dan, is-Segretarjat tal-OCTA waqaf

⁷ L-MIPs għar-reġjun tal-Paċifiku (sistemi tal-ikel ekoloġiċi u blu) u għat-TAAF (bijodiversità) kienu diġà ġew adottati fl-2021.

ghal partijiet kbar tal-2022 u l-2023, u l-kundizzjonijiet għall-iffirmar ta' ghotja ġdida fl-2023 ma gewx issodisfati.

Fl-2023, il-kuntratti ta' ghotja għall-2020 u l-2021 ġew awditjati mill-Kummissjoni u s-sejbiet preliminari ġew trażmessi lill-OCTA. Għall-2022, ġie preżentat rapport estensiv ta' verifika tan-nefqa lill-Kummissjoni. Il-konsultazzjonijiet relatati bejn il-Kummissjoni u l-OCTA għadhom għaddejjin.

Il-Kummissjoni heġġet lill-OCTA biex tieġu l-miżuri meħtieġa biex issaħħaħ is-sistemi ta' kontroll intern tagħha u biex issaħħaħ il-kapaċità amministrattiva u l-prattiki ta' governanza tagħha. F'dan l-isfond, l-OCTA wettqet konsultazzjoni mal-membri tagħha fl-2023 u hejġiet aġġornament strategiku tal-Istrategija 2021–2027 tagħha, b'enfasi fuq aspetti istituzzjonali u amministrattivi.

III. DJALOGU ISTITUZZJONALI FL-2023

Tliet każijiet ta' djalogu huma definiti fid-DOAG (l-Artikolu 14):

Forum bejn il-PTEE u l-UE

Il-Forum annwali huwa l-oġġla istanza politika tad-djalogu bejn il-PTEE u l-UE. L-edizzjoni tal-2023 kienet inizjalment ippjanata fl-aħħar trimestru tal-2023 iżda ġiet posposta għal Frar 2024, bi Greenland ikollha l-president b'rotazzjoni tal-OCTA.

Konsultazzjonijiet trilaterali/laqgħat tripartitiċi

Fl-2023, ġew organizzati tliet laqgħat tripartitiċi bejn il-Kummissjoni (il-President), ir-rappreżentanti tal-PTEE u l-Istati Membri li l-PTEE huma marbuta magħhom, fi Brussell (f'Marzu, f'Ġunju, u f'Ottubru, kollha f'format ibridu). Dawn offrew pjattaforma għal djalogu politiku għall-iskambju ta' informazzjoni rilevanti, biex jirriflettu dwar suġġetti ta' prijetà ta' interess komuni u jimmonitorjaw il-progress fl-implimentazzjoni tad-Deċiżjoni tal-assoċjazzjoni. Barra minn hekk, huma ppermettew li ssir hidma kollettiva fuq ideat dwar kif jissawwar ir-rwol tal-PTEE fl-istrategija Global Gateway u li jiġu approfonditi d-djalogu u l-hidma fuq l-investimenti. Kwistjonijiet oħra diskussi kienu s-sitwazzjoni istituzzjonali tal-OCTA, l-istat ta' thejġija u t-triq 'il quddiem dwar l-implimentazzjoni tal-pakkett tad-DOAG għall-kooperazzjoni intrareġjonali, it-thejġija ta' kampanja ta' komunikazzjoni dwar il-PTEE kollha u l-preżentazzjoni tal-inizjattiva pilota dwar il-kultura tal-PTEE u r-Reġjun Ultraperiferiku (Archipel). Fl-aħħar nett, il-laqgħa Tripartitika ta' Ottubru ppermettiet l-identifikazzjoni ta' prijetajiet komuni għall-Forum bejn il PTEE u l-UE tal-2024 fi Frar 2024 fi Brussell, biex isir skambju ta' fehmiet dwar it-taħriġ ippjanat għall-PTEE dwar il-partecipazzjoni msahha tagħhom fil-programmi orizzontali tal-UE, u biex l-Istati Membri u t-territorji jiġu infurmati dwar l-attivitajiet li għaddejjin taħt il-proġett tan-Network taż-Żgħażaġh tal-PTEE.

Gruppi ta' hidma ta' shubija (PWP) *ad hoc*

Il-gruppi ta' hidma ta' shubija huma mmexxija mid-domanda u ma ġiet organizzata l-ebda laqgħa fl-2023.

Id-djalogu istituzzjonali fl-2023 kien ikkaratterizzat min-nuqqas ta' proattività u koordinazzjoni mill-OCTA, minhabba d-diffikultajiet amministrattivi tagħha.

IV. HARSA 'L QUDDIEM

L-iprogrammar tal-allokazzjonijiet tad-DOAG huwa ffinalizzat, hlief għall-fond mhux allokati taħt id-DOAG, l-Anness I (ara hawn taħt).

Fl-2024, huma previsti żewġ azzjonijiet godda ta' implimentazzjoni: (i) azzjoni reġjonali tal-Karibew dwar is-sigurtà tal-ikel, l-ilma u l-bijodiversità (EUR 21 miljun), u (ii) l-iżvilupp soċjoekonomiku għal Wallis u Futuna (EUR 20,4 miljun). Il-formulazzjoni tal-azzjoni reġjonali tal-Paċifiku dwar sistemi tal-ikel sostenibbli (EUR 36 miljun) se tiġi ffinalizzata fl-2024 għall-adozzjoni formali fil-bidu tal-2025.

Fl-istess hin, l-implimentazzjoni ta' attivitajiet pendenti taht dik li qabel kienet id-Deciżjoni dwar l-Assoċjazzjoni Ekstra-Ewropea (il-11-il FEŻ), b'mod partikolari l-programm tematiku Green Overseas, u l-programm reġjonali RESEMBID ser ikompli sal-għeluq tagħhom.

Prijorità oħra għall-2024 hija l-kontinwazzjoni tal-ħidma fuq it-tnejn ta' azzjonijiet taht l-MIP intrareġjonali. Se jibdew ukoll riflessjonijiet dwar kif għandu jintuża l-fond mhux allokat tad-DOAG, f'allinjament mal-prijoritajiet tal-Global Gateway u possibbilment ikkombinati ma' allokkazzjonijiet reġjonali/intrareġjonali.

Għall-2024 u fil-gejjieni, se jkun importanti li jittiehed vantaġġ aktar strateġiku mir-relazzjonijiet eċċellenti bejn il-PTEE u l-UE u li jissahha aktar ir-rwol tal-PTEE fl-istrategġija reġjonali rilevanti tal-UE, inkluż għall-Artiku, l-Indo-Paċifiku u l-Amerka Latina, u fil-Ftehim ta' Samoa. Filwaqt li l-programmi ta' kooperazzjoni territorjali/bilaterali huma allinjati sew mal-istrategġija Global Gateway, prijorità oħra tal-azzjoni tal-UE se tikkonsisti fil-promozzjoni ta' shubijiet reġjonali aktar mill-qrib ta' benefiċċju għal kulhadd bejn il-PTEE u l-pajjiżi u t-territorji ġirien tagħhom, inklużi l-istati AKP u mhux AKP, u r-Reġjuni Ultraperiferiċi. Bħala prijorità orizzontali, l-involviment kontinwu taż-żgħażaġh ser ikun ukoll kruċjali għas-shubija tagħna.

Kampanja ta' komunikazzjoni mnedija fl-2023 se tkompli ssahha is-sensibilizzazzjoni u tohloq perċezzjoni pożittiva dwar is-shubija bejn il-PTEE u l-UE fost il-pubbliku. Dan se jiġi kkomplementat minn attivitajiet ta' taħriġ iddedikati biex jitrajmu l-kapaċitajiet fil-PTEE għall-partecipazzjoni akbar tagħhom fil-programmi orizzontali tal-UE.

Il-Kummissjoni se tkompli timpenja ruhha mal-OCTA, inkluż fil-qafas ta' konsultazzjonijiet trilaterali, dwar is-segwitu tal-awditi u l-verifiki tan-nefqa tal-ghotjiet tal-2020, l-2021 u l-2022. B'mod parallel, se jiġu żviluppati skemi ta' assistenza teknika dedikati biex jakkumpanjaw l-OCTA fl-isforzi ta' riforma u l-attivitajiet statutorji tagħha.

Il-Forum bejn il-PTEE u l-UE li jmiss, previst f'Aruba fl-2025, se jippermetti li titqies l-implimentazzjoni tal-kooperazzjoni finanzjarja taht id-DOAG, li jiġu diskussi temi ta' interess komuni u li tiġi ggwidata strateġikament is-shubija bejn l-UE u l-PTEE.